

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—
Pozameznaštevilka 10 grošev.

Leto VI.

Dunaj, 10. februarja 1926.

Št. 6.

Kulturna avtonomija.

Vsi listi živahno razpravljajo vprašanje avtonomije, a so si v načelih jako nasprotni in ni pričakovati, da se v bližnji bodočnosti zedinijo. „Cillier Zeitung“ trdno zastopa svoje stališče in pove dovolj jasno vzroke, zakaj se poteguje za avtonomijo koroških Slovencev. Predvsem hočejo doseči Nemci v Sloveniji isto zase in ta egoističen motiv je postal glavnim faktorjem za spomenico, ki so jo poslali koroški deželni vladi. Značilno pa je, da so se do tega koraka odločili edino Nemci Slovenije in ne Jugoslavije, kar bi bilo pričakovati, ako se vsi smatrajo kot narodna manjšina. Ali je to razumeti tako, da si iščejo mednarodnih pravic le v Sloveniji raztreseni Nemci, katerih je v kompaktnih masah premalo, da si osvobodijo svoje postojanke legalnim putem, ali pa so vsi drugi Nemci Banata že zadovoljni s sedajnim položajem?

„Cillier Zeitung“ je glede koraka Nemcev jako optimistična in pričakuje ugodne rešitve. Polaga pa na srce avstrijskim politikom, da dovolijo avtonomijo le pod pogojem enake rešitve za Nemce v Jugoslaviji in bi se na ta način smatrali odgovornim za neuspeh jugoslovanski politiki, ako bi ne pristali. Nadalje povdarja isti list, da ima ekstremna nacionalistična stranka koroških Slovencev v rokah svojo usodo in da leži na njej, če se hoče sprijazniti z avtonomijo v okvirju Avstrije, ali pa da zasleduje iredentistične cilje. V tem slučaju pa seveda ne morejo biti odgovorni za neuspeh nemški politiki na Koroškem, ampak edino oni Slovenci, katerim je ljubša iredentistična rešitev koroškega vprašanja kakor šolska in kulturna avtonomija.

Nemci pač pozabljajo, da smo do zdaj nalezeli vedno na gluha ušesa, kadar smo zahtevali rešitev položaja v našem smislu, ki se popolnoma strinja s spomenico in bi event. neuspeh radi krili na ta način, da ožigosajo naše zahteve za iredento. Pomoč od zunaj je samo dokaz za naše upravičene zahteve in želje, a

na Nemcih leži sedaj velika naloga, spreobrniti in sprijazniti s to idejo svoje somišljenike v naši državi. Da to delo ne bo lahko, se razvidi iz članka, ki ga piše o tej zadevi „Neues Grazer Tagblatt“ v številki 55.:

Predpogoj za vsaki uspeh, posebno v politiki, je resnična in prava podlaga; pa še tedaj se lahko zgodi, da se usili zmota. Mi (Nemci) moramo korak, katerega so napravili Nemci v Sloveniji v naših skupnih zahtevah najgloblje obžalovati in si ne moremo raztolmačiti, kako so mogli priti do tako usodepolne zmote. Spodnještajerci se ja postavijo naravnost na stališče zloglasne ljubljanske brošurice od Carinthiacusa in stopijo s tem v protislovje z nemškimi zahtevami. Oni bi se morali o resničnem stanju na licu mesta prepričati, predno se odločijo za korak, ki lahko postane usodepoln in vodi do boja Nemca proti Nemcu, do novih bojov na Koroškem in za nadaljno poslabšanje nemškega položaja v Jugoslaviji. Nikoli in nikdar bi ne smeli primerjati Nemci v Sloveniji svoj položaj z onim koroških Slovencev.

Slovenska stranka — piše „Tagblatt“ — je samo manjšina v manjšini in bi ne smela biti zastopana niti na manišinskem kongresu. Večina Slovencev je proti vsaki spremembi sedanjega položaja in uživajo že od nekdanje pravice, za katere se sedaj potegujejo Nemci izven države. Nobena deželna vlada, nobena politična stranka in tudi socialdemokrati ne bodo dosegli, da bo se večina do nekaj prisilila, kar je proti njeni volji. Tudi Slovenci, ta manjšina v manjšini, uživajo, izyemši šolo, svojo kulturno avtonomijo, katero včasih celo zlorabijo kot v Šmihelu.

V tem članku se zlobnost in dvojna mera pokažeta na prvi mah. Razvidi se iz tega boja Nemca proti Nemcu, da je eden obdržal svojo ošabnost in prezirljivost napram drugim narodom, medtem ko je drugi, ki je prišel v stik s tujim narodom in pod tujo vlado, spregledal in začel premišljevat o sebi in drugih. Če govori o manjšini v manjšini, je to prehodni štadij, na

katerega se Nemci trenutno opirajo, ker nas Slovence tolaži zavest, da smo obdržali svoj značaj pod najtežjimi prilikami in da še ni dolgo od tega, ko so Nemci priznali za Slovence edino to število, ki je glasovalo za Jugoslavijo. Sedaj, ko se je pod pritiskom notranjih in zunanjih sil za Nemce kolo malo neokretno zasukalo, že priznavajo še večje število, ki poriva prvo v ozadje. Ko pa dosežemo rezultat svojih zahtev, bodo strmeli, odkod se vzame slovensko ljudstvo kljub sistematičnemu zatiranju in pomanjkanju šol.

Ako Nemci sami priznavajo, da živijo Slovenci na Koroškem, je potem njih večja ali manjša zavednost za nas brezpomembna, ker se narodnost in zavednost vzbudita le po šoli in vzgoji in je le nemški sistem kriv slovenske mlačnosti. Pravice pa, katere si bo izvojeval slovenski zavedni borilec, bodo pripadle celemu narodu in najsi se Nemci še bolj trudijo, da napravijo iz Slovencev Korošca, iz Korošca pa Nemca.

Drage pustne šale.

Pustne šale, ki pa niso več šale, marveč dragoceno razkobje. ugania naša državna uprava. Ravnatelj vseučilišč so imeli pred par tedni posvetovanje, v katerem so ugovarjali zoper trume dvornih svetnikov, ki jih vlada povsod imenuje. Svoičas je bil ta naslov neko visoko odlikovanje; ako postane vsak uradni sluga dvorni svetnik, potem ta naslov sevé ni več nobena čast, in rektorji vseučilišč so izjavili, da ta naslov odselj odklanjajo in se bodo nazivali le še za profesorje.

Rektorji so izjavili obenem, da odklanjajo morebitne nove naslove, ki bi jih hotela vlada ustvariti za vseučiliške profesorje, a zahtevajo, da se ne zlorabi več naprej tudi naslov profesorja. Nemški vseučiliški profesorji zahtevali na svojem sestanku v Vratislavi, da se naj „profesor“ imenuje samo vseučiliški učitelj, nikakor pa ljudje, ki z nobenim poukom nimajo nič opraviti. Rektorji zahtevajo, da se naj nihče

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Zadnji vitez Reberčan.

Zgodovinska povest.

(Nadaljevanje.)

Veselo je hrskal vranec, ko je nosil svojega gospodarja, saj je vedel, da gre proti domu. To in ono je še naročil prošt svojemu nečaku pred odhodom, solznih oči je stal dobrodušni Štefan pri samostanskih vratih in gledal za vitkim vitezom, ki ga je imel tolikanj rad.

Po nam že od zjutraj znanih potih se je vračal Manfred, kmalu dospel v Kamen in se nagnil dol v ravnino, jezdil urno mimo Mohlič; pri patru Anzelm se ni mogel zglasiti, ker je bila že pozna ura.

Vranec je že začel stopati bolj polagoma, kakor bi vedel, da razmišlja njegov gospodar. Polna luna je plula nad Staro goro in obsevala v čarobnem svitu črne gozdove po planinah ter polja in hiše po ravninah. Od daleč je šumel slap pod gradom Bilštanj. Ravno sedaj je uprla luna svojo čarobno luč v sive stene starega grada.

In tam biva njegova Manica; ali spava in sanja, ali pa še bdi in gleda v tajno noč in misli nanj? Take misli navdajajo viteza, ko jezdi že onkraj tiho šumeče Drave proti domu. Še enkrat požene vranca in v kratkem je doma.

II.

Kdor ima v pravem koncu glavo,
On ve v Jeruzalem in Rim.

Levstik.

Bilo je nekega vročega popoldne meseca junija 1452. Solnce se je nagnilo nad Mnihovcem proti Apačam. Po polju so obračali kosci z belimi predpasniki zjutraj pokošeno seno in ženske s širokimi klobuki so pridno pomagale. Mala južina je ravno minula. Gre se še za to, da spravijo seno na kopice, da mu ne škoduje dež, kajti solnce je zahajalo v žakelj, kar si ljudstvo tolmači tako, da je v kratkem pričakovati spremembo vremena, če zaide solnce na zapadu za oblake, ki se dvigajo izza obronkov Zatinice in daljnega Dobrača.

„Glej, Jernej, kdo pa jezdi tam po cesti, da se kar kadi,“ vpraša Lonka velikega hlapca Drobežvega posestva, ki je bilo last dobrlovaškega samostana.

Vsi delavci se obrnejo tja in gledajo. Bili so ravno na lačnem travniku, ki je dobil svoje

ime po tem, da je začutil vsak kosec, če ni dobil hitro jesti, silen glad; gotovo razumevno, če človek nič ne je, ne postane nazadnje sit. „Kolikor vidim, so štirje,“ meni Jernej, „pa, kdo so, ne morem razločit, pa čakaj, skočim tja za tisto kopico in stvar ugotovim.“

Rekši steče na označeno mesto blizu ceste, ki pelje iz Dobrle vasi čez Reberco v Kaplo. Ko so jezdeci mimo, se hitro vrne in pravi:

„Že vem, reberški plemič Ivan mlajši je in njegovi trije plemiški hlapci Vid, Jurej in Partej, dobro jih poznam, ko sem bil večkrat na Reberci.“

„Odkod pa ti prihajajo?“ vpraša hlapec Boltažar.

„No teslo, ali ne veš, da je šel z našim kraljem Friderikom v Rim na božjo pot h papežu, sedaj se pa vrača. Saj je dobro, da je šel pokoro delat, ker imajo vsi Reberčani precej kosmato vest in če bi se oprali vseh svojih grehov, bi postala Bela črna kakor oglje.“

Tako ne ravno laskavo mnenje je izrazil veliki hlapec nad Reberčani. Imel je svoje vzroke, saj je leta 1441 čutil na svoji koži, ko so mu vzeli iz samostanskega hleva najlepšega konja.

Jernej se ni zmotil, bil je Ivan Reberčan s tremi plemiški hlapci. Vračal se je z daljne

ne odlikuje z naslovom profesorja, ako tega ne predlaga ali pa odobri vseučilišče.

Razume se, da je dvorni svetnik boljše plačan kakor recimo vladni svetnik. Takšno nesmiselno povišanje stane torej denarja. Tako se da razlagati, da so zrastle stroški za naše uradnike in železničarje tako-le:

Leta 1923 580 milijonov šilingov, leta 1924 776 milijonov šilingov, leta 1925 910 milijonov šilingov, leta 1926 968 milijonov šilingov.

Stroški so za 66% zrastle v dobi, ko so pale cene, in se je valuta ustalila, v dobi, ko smo mislili, da se nepotrebni ljudje odslavljajo in se stroški, ki so bili poprej preobilni, znižavajo. Uradnikom se plače niso zvišavale, a povišavalo se jih je v službi in to je bilo več kakor zvišavanje plače. Ta vijak se bo sukral naprej — kako dolgo pa?

Dunajska občina izsevava uboge dijake.

Vseučiliški dijak je navadno velik revež. Kje je družina, ki bi zamogla sinu, ki je na vseučilišču, dajati na mesec kar potrebuje, recimo vsaj en milijon. Ali naj mladeniči s kmetov nehajo študirati, ali naj vsa akademična mesta pustimo židom? Ne. Vse premalo se domačim sinovom pomaga. A obenem se ne more pripuščati, da dunajska občina uboge dijake izkorišča in pobira od njih nesmiselne davke. Dijak si ne more najeti lastnega stanovanja, zato stanujejo mladeniči deloma v dijaških domovih. Občina vidi v teh domovih stanovanje, ki ima toliko sob ter spada radi tega v najvišji davek. Vsak teh domov mora mesečno plačevati 2 do 4 milijone „Wohnbausteuer“, tako da pride na vsakega dijaka mesečno 2—3 Š stanovanjskega davka. Že lani so vseučiliški rektorji protestirali proti takšnemu obdačevanju siromašnih ljudi, a občina njihovega ugovora ni uvaževala. Nasprotno: občina je takoj zahtevala od društev, ki te domove vzdržujejo, da predložijo bilanco, ker namerava zahtevati od teh stanovanj še davke za tujske sobe. Konferenca rektorjev je vsled tega izjavila, da smatra za nečuvveno brezobzirnost, dijaškim domovom ne pripoznavati, da so občekoristne naprave in jih obdačevati z davkom za zgradbo hiš.

Kaj delajo od države in dijakov plačani profesorji?

Na Dunaju je imel profesor Brasloff predavanja, ki so bila tako mastna, da je ravnateljstvo uvedlo zoper njega disciplinarno preiskavo. Nato so zakričali časniki, ki po svoji navadi opravičujejo vsako nenravnost. Leti židovski časniki so kričali, da je avstrijski disciplinarni red zastarel. A zdaj se je zgodilo, da so nemška vseučilišča izjavila, da je avstrijski vseučiliški disciplinarni red vzoren in si jemljejo ta red za vzorec pri sestavljanju svojega novega.

poti, iz Rima. Ponosno je sedel na konju mladi Ivan, saj vračal se je kot vitez.

Rudeče lase, goste brke in brada so mu zakrivale skoro cel obraz, izpod viteške čelade pa je gledalo par sivih oči prezirljivo v svet, ki so kazale malo duševne srčnosti.

Po temnem gozdu skoz Gabrije je šlo hitro navzgor, odkoder se vedno lepše odpira pogled na prostrano polje noter do Drave. Že je na vrhu roba, kjer stoji Kovačev križ. Ivan upre pogled naprej proti gradu. Visok stolp se dviga s strmega hriba, ki je obenem stanovanje za plemiče Reberčane, okoli in okoli pa je mogočen zid, da ni mogoče priti v grad, do katerega se more le čez most od Šimanove gore.

Spodaj pod gradom je mala cerkva, posvečena sv. Jerneju. Poleg nje ob robu, kjer je sedaj komenda, pa stoji malo poslopje, ki je stanovanje župnika Mateja, ki je tukaj že svojih dvajset let.

Na drugi strani proti jugu stoji pod gradom dvoje poslopij; eno določeno za stanovanje za služinčad, drugo pa za hlev za konje in krave.

Ivanu se razjasni obraz, ko zagleda svoj domači kraj, istotako kažejo veselo lice njegovi spremljevalci.

Kako se denar meče pri oknih ven.

Na dunajski univerzi poučuje dr. Max Adler, tisti človek, ki je ustrelil ministrskega predsednika Stürgka, a se je bil pomilostil. Zdaj predava kot socijalni revolucionar. Predava kot privaten docent. A kot tak nima redne plače in poslušalcev premalo, da bi mogel s tem živeti. Zato je prišel Glöckel h krščansko-socijalnemu naučnemu ministru z zahtevo, da se Adlerju da profesura za socijologijo. Naučni minister je vprašal vseučilišče, ki je odgovorilo, da Adlerjeva znanstvena kvalifikacija tega ne opraviči, zato se odkloni. Ko ministrstvo Adlerja ni moglo dvigniti v „Hofrata“, dovolilo mu je mesečno remuneracijo treh milijonov. Adler seve je ponosen gospod, izjavil je ustmeno, da takega malega zneska ne sprejme. Na to mu je krščansko-socijalni minister Schneider dovolil letno remuneracijo 84 milijonov „v podporo njegovega znanstvenega delovanja“. Ko bi ti gospodje delili svoj denar, ne denar kmetov in obrtnikov, bi se morebiti kaj takega ne bilo zgodilo.

POLITIČNI PREGLED

Bojkot Italiji. Brutalno postopanje Italijanov z nemško manjšino na Tirolskem Nemcem v Rajhu in v Avstriji ni povolji. Ker s protesti niso mogli nič doseči, so se prijeli učinkovitejšega sredstva, namreč gospodarskega bojkota. — Obstoji odredba, da se morajo pisati vsa imena, ki imajo le nekaj latinskega na sebi, italijanski. Dalje zakon, da se v ljudskih šolah novih pokrajih doseže prestop v višji razred samo na podlagi posebnega izpita iz italijanščine. Italijanščina se mora znanje poučevati po 5 ur na teden. S tem se vzgaja analfabetstvo kot pri nas z nemškimi šolami. V nemških pokrajinah so odpravljene vse nemške ure. Na železniških postajah se morajo odstraniti vsa nemška imena, izklicanje nemških postajnih imen se opusti, do 30 km od meje ne sme izvrševati obrti nobeden tuj državljan. Obrtniki v tem pasu izgube obrt v teku treh mesecev. Na ta način se bo moralo izseliti okrog 1500 obrtnikov, ki so rajhovski ali avstrijski državljanji. Zraven pa si dovoljuje Italija in pravi, da sploh nima manjšin in da se vsled tega sploh ne morejo zatirati. To naziranje je zelo enostavno in ga uporabljajo tudi koroški Nemci. Če manjšine ni, seveda tudi ne rabi manjšinskih pravic. — V Monakovem se je osnoval poseben odbor, ki bo vodil bojkot proti italijanskemu blagu: južno sadje, svila, vina itd. nobeden Nemeč ne sme v Italijo na letovišče. Italijani sicer pravijo, da jim je to vseeno, a posledice se vendar že vidijo. Nekateri listi so poročali, da je šlo prej čez Brenner dnevno po 30 vagonov blaga, zdaj pa le 5 do 6 vagonov, 27. jan. niti eden. Drugi listi zopet pravijo, da je šlo prej čez mejo dnevno 100 do 120 vagonov, zdaj največ do 40 in 27. jan. le eden.

Vspodbodli so vsi svoje konje in kmalu so bili v vasi Reberca.

Mala je bila tedaj vas, samo lesene hišice so stale ob cesti in pod cerkvijo ter župniščem, ker veličastne komende tedaj še ni bilo. Le Toničeva hiša je bila enonadstropna, ker tam je bival vaški sodnik, ki je moral paziti na red, pobirati davke ter sploh gledati, da so se izpolnili vsi ukazi gospode. Pod vaško lipo je imel tudi posvetovanja s svojimi sosedi, na kar spominjajo še sedaj lipe sredi vasi.

Prihod mladega gospoda ni ostal prikrit. Blagojeva mati je zapazila prva pri kuhinjskem oknu prihod plemiča. Takoj je letela k Šoštarjevi, da ji sporoči to novico, od tam se je razširila kot blisk ta novica k Jagru, Fišarju, Kolarju, Bastlmu in Kovaču, nazadnje je zvedel vaški sodnik Tonic. Hitro je pobral svoj široki klobuk ter letel na cesto, da se pokloni svojemu gospodu.

Tudi rudečelični Grajnar je prišel iz svoje hiše, držeč svoj klobuk v rokah. Bil je najbolj premožen posestnik v vasi in tudi že prost podložnik reberške gospode. Zato se je pa tudi potegoval za to, da postane vaški sodnik, kar mu je Ivan Reberčan obljubil, kakor hitro stari Tonic zatrisne oči. (Dalje sledi.)

Kdo ve kako je v resnici. Vsekakor pa bo bojkot Italijo občutno zadel posebno vsled tudi tega, ker bodo izostali letoviščarji. Dijaštvo je v Rimu in tudi drugih mestih manifestiralo proti Nemčiji. Napad na nemško poslaništvo v Rimu se jim je vendar ponesrečil. In v Avstriji. Tudi tukaj so se vršila protestna zborovanja. Tako protestno zborovanje so priredili na Dunaju v veliki rotovski dvorani. Sprejeta je bila med drugimi resolucija, ki napoveduje bojkot italijanskega blaga od strani avstrijskega prebivalstva, obenem prepoveduje potovanja v Italijo. Določene so za ta bojkot splošne smernice. Vse trgovske zbornice in trgovski gremiji so pozvani, da opozore domače trgovce na bojkotno gibanje in da odklanjajo vsako italijansko blago. Trgovci so obenem pozvani v svojih izložbah postaviti napise: „Tu se ne prodaja italijansko blago!“ Proti bojkotni akciji so se pojavili resni pomisleki, da bi lahko bojkot škodoval nemškim južnim Tirolcem, še nadalje naj se podpira nemška južna Tirolska, naj se nabavlja iz onih krajev vino in sadje, toda njih izvor se mora strogo nadzirati. Parlamentu je bilo predloženo tozadevno vprašanje. Interpelanti zahtevajo, da zvezna vlada intervenira v Rimu in v slučaju, da bi ostala taka intervencija brez uspehov, naj se vlada obrne na Društvo narodov. Celovski trgovci so dobili 14dnevni rok, da italijansko blago razprodajo in si nabavijo drugo, ker ga potem nihče ne sme več kupovati. Italijanski listi se tolažijo s tem, da nemška vlada tega gibanja z gospodarskega stališča ne bo podpirala.

Nemška prošnja za sprejem v Društvo narodov. Že dolgo se pripravlja Nemčija na to, da prosi za sprejem. Sedaj se izve, da je besedilo prošnje že izdelano in da bo najbrže še ta teden izročeno glavnemu tajništvu v Ženevi. Zunanji minister dr. Stresemann si je pridržal zastopstvo. Zanimivo je dejstvo, da želijo nemški nacionalci, ki so do sedaj ravno odklanjali vstop, naj bi vlada sprejela v ženevsko zastopstvo tudi njihovega kandidata. Nemčija bo imela menda 9 svojih zastopnikov. Nemčiji se sedaj naenkrat tako mudi, ker bo imelo Društvo narodov kmalu zasedanje, na katerem se bodo obravnavala vprašanja, ki se tičejo tudi Nemčije in zato hoče biti že zdaj poleg.

Obtožnica proti madžarskim falzifikatorjem je bila objavljena. V vsem je obtoženih 26 oseb, od katerih je 21 zaprtih, pet pa na svobodi. Med zadnjimi je tudi škof Zadravec. Predvsem se obtožuje princ Windischgrätz, ki je dal ponarediti okoli 30.000 bankovcev po tisoč frankov. Falzifikati so bili izdelani pod vodstvom Göröa v državnem kartografskem zavodu. Škof Zadravec se obtožuje, da je pomagal pri razpečevanju falzifikatov in da je ponarejevalce zaprisegel k molčečnosti. Nadossy se obtožuje sokrivde, ker je vedel za ponarejanje, to trpel in pustil, da se pridobiva ljudi za ponarejanje tudi v njegovem imenu. Nadalje je Nadossy kriv, da je pregovoril generalnega ravnatelja poštne hranilnice, Barossa, da je dal denar za falzifikacijo. Obtožba je zelo površna. Zato so Francozi dosegli, da se je obtožba vrnila policiji, da jo izpolni na podlagi materiala, ki so ga izročili Francozi. Po francoskih poizvedbah bi moralo biti aretiranih še 250 oseb. Socijaldemokrati zahtevajo na plakatih odstop vlade. Z zadevo se je bavil tudi že francoski parlament. Posebno ostro so nastopali socialisti in zahtevali, da nastopi francoska vlada za vso odločnostjo. S ponarejevalci so imeli zveze tudi nemški nacionalci.

Revolucionarni pokret na Portugalskem. Radikalni elementi so poskusili izvesti revolucijo. Napadli so vojašnico v Campolide v okraju Lizbona. Vendar pa se je ta poskus ponesrečil, ker so ostale vse kopne in pomorske čete zvesto na strani vlade. Republikanci so se 2. t. m. ob 8. zjutraj brezpogojno vdali. Več častnikov in civilistov je bilo aretiranih. V deželi vlada zopet popoln mir.

To in ono. Angleške čete so izpraznile Köln. — Dr. Seipel se je mudil v Berlinu in govoril z dr. Luthrom, dr. Stresemannom in Hindenburgom o političnih vrašanjih. Imel je tudi predavanje. — Vodja Slovakov, Hlinka, se po-

gaja s češkoslov. vlado o vstopu v vlado. Zahteva amnestijo za prestopke pri zadnjih volitvah, od zahteve po avtonomiji Slovaške pa ne odstopi. V posebnem memorandumu bo Masaryka spomnil na obljube in povdaril, da je njemu vladanje brez njegove stranke neumljivo. Češkoslovaška je priznala Rusijo.

DOMAČE NOVICE

Dajatve v blagu. Deželni glavar razglašuje v deželnem zakoniku, da veljajo za bolniško zavarovanje in dohodninski davek delojemalcev od 1. januarja t. l. dalje sledeče postavke: polna preskrba 2,50 Š, celodnevna prehrana 2,30 Š, poldnevna prehrana 1,15 Š, stanovanje, kurjava in razsvetljava 80 g, stanovanje samo 20 g, kurjava v zimskem času 20 g, razsvetljava 20 g na dan. Te postavke so podlagi za izračunavanje dohodninskega davka.

Utrinki. Pa jamrajo ljudje dandanes, da ni dohodkov, da ni denarja, ni zaslužka. Nesrečen slučaj (ali srečen?) pripomore do novih dohodkov. Tako na primer pogori visoko zavarovana hiša, dobi se zavarovalnina in pogorelec potrka še na usmiljena srca. Samo znati je treba obrniti jezik, malo pojmrati, globoko vzdihniti in srca se otajajo kot sneg v pomladanskem solncu. Saj ni treba v domačem kraju pobirati, je boljše, da se gre kam dalje. In nobenemu še na misel ne pride, da bi vprašal dotičnega, če ima pri sebi tudi potrdila od občine. In ljudje so dobri, skoro v vsaki hiši pade najmanj en šiling. In mogoče se da iztisniti še kakšna brezposelna podpora, da se že živi... — X., katerega je pred 50 leti zadela nesreča, da je izgubil par konj, si je od sosedu izposodil par stotakov na zadolžno pismo. S plačevanjem obrestni morda ni bil posebno točen, vsaj zadnjih 10 let ne. Saj tudi ni bilo mogoče plačati letnih 20—40 kron obresti. Lepega dne dobi od oblasti veliko zapečateno pismo in ko je radoveden odpre, potegne iz kuverta „Löschung-quitung“; treba je podpisati pobotnico, da je dolg plačan in denar 4 groši, deponiran tam in tam, kamor naj jih gre iskat — mogoče par ur daleč. — Ali se ne pravi to, iz človeka se norčevati? In dolžnik se sklicuje na postavo, krona je krona. Menda so postavili matematiko na glavo. Ta krivična postava demoralizira javnost in če kdo resno premišluje tako ravnanje, gotovo takega počenjanja ne more zagovarjati pred Bogom in svojo vestjo.

Najden. Še po desetih letih se vračajo vojni ujetniki iz Rusije. Veliko teh zakasnelih se je tam poženilo, godilo se jim je dobro in niso mislili več na domovino. Sedaj prihajajo posamezniki in sporočajo, da jih je še več v daljni Sibiriji. Na ta način se je tudi izvedelo za Jakoba Stroja, pd. Lipejevega v Št. Ilju ob Dravi, ki je bil ujet leta 1915 in se nahaja v mestu Kamen, Novi Nikolajevsk, v Sibiriji. Dobil bo sedaj dokumente in prišel domov. Našel se bo še marsikateri, ki je že skoro pozabljen.

Občinske volitve v Celovcu so se vršile 7. t. m. Razmerje glasov: Einheitsliste 8109 glasov, 21 mandatov; soc. dem. 4314 glasov, 11 mandatov; nar. socialisti 1210 glasov, 3 mandati; komunisti 430 glasov, 1 mandat; gospodarska stranka 307 glasov, 0 mandatov. Einheitsliste je izgubila 2 mandata, ki so njo pridobili komunisti.

Grebinj. (Razno.) Lansko leto se je mudil fant iz grebinjske okolice v svoji rodni vasi v Bistrici v Rožu. S svojim nekdanjim tovarišem je prepeval v neki gostilni slovenske pesmi. Ko pojo „Otok bleški, kinč nebeški“, prideta v gostilniško sobo dva orožnika v rožcah. Eden orožnikov skoči kar na mizo, pri kateri so fantje sedeli, potegne svojo sabljo ter grozi omenjenemu fantu, da mu odseka glavo. Orožništvo je napravilo ovadbo in fant P. F. je bil kaznovan od politične oblasti prve inštanca z denarno globo 10 šilingov ali dva dni zapora. Seve je proti ti obsodbi vložil priziv, ki pa do danes še ni bil rešen. Ovadba se je glasila, da je dotični vpil „živio“ in da je jugoslovanski agitator! Slične metode so povzeli po Nemcih že Italijani, mogoče se jih naučijo tudi še drugi narodi, ki imajo nemške manjšine, ker vzgledi

pač vlečejo. — Tukaj pričakujemo v najkrajšem času porod landbundovskega pankarta Landjugendbunda. Kot babica mu fungira Kočevar, učitelj z mlečnim obrazom, g. Činkl. Imamo v Grebinju že itak nemški Jugendbund pod vodstvom g. župnika in ta je priredil sedaj kuharski tečaj v župnišču. Baj se je dalo od teh deklet, ki hodijo v kuharski tečaj, zapisati tudi nekaj v Landjugendbund, v protiversko zvezo. Mi se ne bomo brigali ne za enega ne za drugega, je krščanski ali svobodomiseln, nasprotna sta nam oba, in oba hočeta pri prihodnjih volitvah le naše glasove. Posebno ker kršč.-soc. stranka pri nas nima sreče, skuša na vse načine, da bi si pridobila postojanko. Slovenci, bodite oprezni! Kako so deklice v najnevarnejših letih v Landjugendbundu shranjene, si lahko ogledamo v „vzorni“ organizaciji v Vovbrah, zlasti pa, če bo g. Činkl v vodstvu, ki ima sedaj pouk v četrtem razredu in tako lepo uči naše 10—12letne otroke peti pesem „Der Altausseer Postilion“, ki se v tretji kitici glasi: Mai Dirndl ist sauber, schön schwarz sind die Augen, holare tiridi itd. — Za pustne dni baje zopet pripravljajo grebinjska „inteligenca“ z buhom na čelu prihod jugoslovanskih vojakov v Grebinj. Želeli bi, da se pustijo ta dan Slovenci pri miru, da se jih ne napada dejansko, kot se je to zgodilo lansko leto, in da se jih tudi ne zasramuje! To želimo v njih lastnem interesu, ozir. v interesu nemškega življa v drugih državah.

Bilčovs. (Ljudsko gibanje.) V minulem letu je bilo v naši fari rojenih 37 otrok: 20 fantov, 17 deklet. Poročenih je bilo doma 8 parov, v drugih župnijah pa tri. Umrlo je 23 oseb: 14 moških, 9 žensk; 14 odraslih, 9 otrok. Najstarejša oseba, Blažičeva mati Uršula Kiršner, je dosegla visoko starost 91 let.

Sele. Postava predpisuje, da mora po zimi vsak svež (vprega) imeti zvonec. Vsa leta sem so imeli zvončke ali kraguljčke le konji, letos pa se zahteva, da mora biti z njimi opremljena tudi vprežena goveja živina. Par posestnikov je bilo na ovadbo orožnikov kaznovanih, ker so vozili brez zvoncev. No, tako silno potrebni zvonci pri počasnih volih niso kakor pri hitrih konjih, a škoduje tudi ravno ne, če voznik že vnaprej zve, da ga bo srečal vprežen vol. Težavneje pa je vprašanje, kam zvonec obesiti, da bo dosti zvončkal. Nekateri jih privezujejo na igo, drugi na ojesa, tretji na sani, hudomušneži pa trdijo, da bi zvonček še najbolj pel, če bi bil privezan volu na rep. Naj bo že, kakor hoče, v Selah slišimo sedaj ne le poleti, ampak tudi po zimi prijetno muziko raznovrstnih malih in velikih kravjih in drugih zvoncev.

Tinje. (Požar.) Dne 14. jan. ob 1/2 2. uri zjutraj je pri Hanjžu v Dravskem dvoru pogorel hlev. K sreči se je hišni gospodar pravočasno zbudil; komaj je spravil živino iz hleva, se je podrl obok. Do časa, ko se je stajal sneg na hišni strehi, so prihiteli sosedje in tinjska požarna bramba, ki je veliko storila, da se ni vžgala hiša, ki je le par metrov od hleva. Gospodar je dobro zavarovan, a kljub temu potrebuje nujne pomoči. Kdo je storil ta zločin, se ne ve.

Dobrla vas. Izobraževalno društvo v Dobrli vasi naznanja vsem članom in prijateljem, da je Društveni dom v Dobrli vasi zopet odprt. Kakor je znano, je bil dne 8. VIII. 1925 s strani občine protipostavno zatvorjen in še le sedaj se je zadeva brez posebne obravnave rešila. Začeli bomo zopet s predstavami in rednimi sestanki. Vabimo vse člane in prijatelje društva, da se pridno udeležujejo naših prireditiv. Prva predstava bo na pustno nedeljo ob tretji uri popoldne. Nastopijo dekleta in nam bodo predstavljale „Izgubljeni raj“ in pokazale, kje se nahaja pravi raj na svetu. Vse člane in prijatelje, tudi okolišna društva vabimo, pridite v obilnem številu! Igra „Izgubljeni raj“ je nova in šaljive vsebine, pripravna za pust. Smeha bo dosti, še bolj pa bodo radovednost potolažena.

Ziljska dolina. Zima je tukaj skoraj pri kraju, kjer nastopilo je južno vreme, ki je pokvarilo vsa pota in vse ceste, po katerih se je prevažal les na razne žage in železniške postaje. Srečen, kdor je spravil vse z gore. Ali marsi-

kaj je ostalo še za prihodnjo zimo. Najbolj srečni so Bistričani in Blačani, ki so s svojimi težkimi in lepimi konji do malega vse spravili v dolino in kar je še ostalo, se bo tam na senčnem kraju še lahko spravilo v ravnino. Gorjanci so pa le bolj slabe volje, ker tam so šli vsi upi po zaslužku po Zili. — Imamo pustni čas in pustne veselice. Znano je, da Ziljani radi plešejo ali rajajo. Je velika škoda za mladino, ki ne pozna drugega veselja kakor raj. Izobrazba, knjiga, ali kako drugo pošteno veselje je neznano. Pa kako naj se zato navdušuje, ko v šoli ne dobi za to pravega veselja. Nemška knjiga nima zanimanja, slovensko pa brati ne zna. Kaj bo to prineslo!

Bilčovs. (Ponovitev misijona.) Od 1. I. do 6. I. smo obhajali ponovitev sv. misijona. Z veliko vnmemo so ljudje prihajali vse dni k pridigam. Zares je bil vsaki dan praznik za celo župnijo. Velečastiti gospod misijonar P. Sečnik so izvrstno razumeli navdušiti vernike za verske ideale. Posebno lepo je bilo videti, ko so ljudje med pridigo o Najsvetejšem imeli v rokah gorečo svečo v znamenje žive vere v Kristusa v podobi belega kruha. Ganljiv je bil sklep sv. misijona, ko so ljudje v nabito polni cerkvi ponavljali krstno obljubo in voljo, v pravi veri živeti in umreti. Naj bi se vedno spominjali ljudje dobrih misli in trdnih sklepov med svetim misijonom, da bo sad sv. misijona za celo župnijo trajen. Pristrčna hvala čg. misijonarju za ves trud in požrtvovalnost, dobri Bog naj vse obilno povrne!

Sele. Smrtna kosa je začela letos kositi odrasle može. V torek 26. jan. je zatiskil svoje vči Valentin Kelih, bivši posestnik, pd. Zvrh. Bošnjak, star 79 let. Obilna udeležba pri pogrebu je pokazala, da je bil splošno spoštovan. Kot drug se je preselil v večnost dne 3. febr. drvar Janez Mak. Bil je blag poštenjak, marljiv delavec, ki si je celo življenje služil kruh z žuljavimi rokami, a bil vedno zadovoljen. Blag mu spomin!

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta dne 23. decembra 1925.

(Konec.)

3. Kako se pospešuje poljedelstvo.

Dr. Stotter poroča o postavi, ki ima namen, dvigniti kmečko gospodarstvo in v ta namen daje potrebna sredstva. Postava, ki se je predložila parlamentu, se deli v dva dela: prvi določuje, kako se naj pospešuje poljedelstvo—drugi govori o vodnih zgradbah. Za poljedelstvo se določuje 1.861.000 Š. Obširno še določa, kako se naj ta znesek porabi (za poljedelstvo 18 milijard, za državno gledališča pa primanklaj 43 milijard, ki se bo seve tudi pokrili. Op. m.). Denar se bo porabil za doneske, predujme in posojila. Deželni glavarji bodo vsako leto predlagali državi načrte in poročali o tem, kar se je izvedlo. Drugi del te akcije se tiče vodnih zgradb: za te je vpostavljeno 14 milijonov šilingov. Vsota je zelo malenkostna. Proti sedanjim navadam se razmere poslabšajo. Zdaj so se dajala brezobrestna posojila za 16 let, prihodnjič samo še za 8 let, zdaj je bilo treba vrniti prvi obrok drugo leto, po izvršitvi, prihodnjič se mora plačevati že prvo leto, ko gospodar še nima od zgradbe dobička. S to postavo hoče, kakor je videti, centralna birokracija dobiti merodajen vpliv na poljedelstvo. Gaggl opozarja, da je treba skrbeti za kmečki gozd. Veliko se je s Koroške izvozilo lesa in napravilo ljudskega premoženja.

Sluderman: Ako se želi pooprčiti določbe gozdne postave, kmetje ne bodo zadovoljni, saj se že zdaj ne sme posekati nobeno drevo brez naznanila. S kmečkimi gozdovi pa se res slabo gospodari, zato kmečki gozd počasi raste in daje veliko manj koristi, kakor graščinski gozdovi. Temu se more opomoči le, ako se tudi kmečki gozd dene pod nadzorstvo gozdarjev. Vprašanje je pa, kedo bo gozdarje plačeval?

Gaggl misli, da bi država in dežela mogli donasati, saj bi ti gozdarji lahko prevzeli raznega dela za državo. Koroški kmetje so s svojimi gozdi izčrpali svojo hranilnico. Tudi druge postave omejujejo ljudsko prostot, a ljudje se jim privadijo. Skrbeti je treba tudi za kmečke otroke s tem, da se ohrani gozd.

Satrligger: Postave hočejo kmeta spraviti vedno globlje po nadzorstvo. Res je, da mnogi posestniki ne gospodarijo dobro z gozdom in da se s prostostjo nič ne doseže, ali žalostno je, da prihajamo vedno globlje v robstvo.

4. Slučajnosti.

Gaggl: Sklenilo se je, poživiti kmetijske podružnice (Gau-e), prirejajo se shodi, a žalostno je, da ti služijo politični gonji. (Bauernztg. poroča, da je zborovala kmetijska podružnica v Globasnici, na katerem zborovanju sta govorila poslanec Amman in učitelj Sisti za Heimatschutz. Prosil bi predsednika, naj napravi konec ti gonji, sicer se bodo tudi druge stranke udeležile teh zborovanj. Naj se kmetijska zborovanja ne zlorabijo v politične namene.

Supersberg: Kdo pa je bil od kulturega sveta tam?

Dr. Stotter: Pavlik.

Predsednik izjavlja, da se bo vse storilo, da se tako nastopanje zabrani. Politika naj se s kmetijskih zborovanj pusti v stran. (Koroški Slovenci to izjavo sprejmemo z velikim zadoščanjem. Tudi mi smo volje sodelovati s kulturnim napredkom, nikakor pa ne z vsenemško politiko. Op. ur.)

Velikovski trg 3. II. Žive svinje kilogram po 2—2,20 Š, zaklane svinje 2,40—2,70 Š, kože 0,30—0,40 Š, ovce 0,60—0,80 Š, klobasarice 0,80 do 1,— Š, vprežna živina 1,10—1,20 Š, pitana živina 1,20—1,40 j. Konji od 400—1000 Š komad. Vzgon srednji, trgovina tudi srednja.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V Zagrebu se je osnovala „Hrvatska federalistična seljačka stranka“. — Deželni glavar Schumy dobiva na mesec okrog 20 milijonov plače. — Pri Beljaku je žena delavca porodila 4 fante. — V Berlinu je začasno 223.000 brezposelnih. — Obrestna mera se je znižala od 9 na 8 odstotkov. — Na Koroškem imamo že 6389 podpirlanih brezposelnih. — Tržaška prefektura je prepovedala razpečevanje slovenskega dnevnika „Jutro“, ker resnica v oči bode. — Grška je odslovila 20.000 državnih uradnikov. — V Berlinu so bili 4 politični morilci obsojeni na smrt.

Ženitovanje v misijonih. Učitelji so imeli svoje duhovne vaje. Seve to niso učitelji kakor pri nas, pomočniki so, ki si jih vzgaja misijonar, da mu pomagajo za silo v šoli. Po duhovnih vajah pridejo nekateri k misijonarju v Mendut (Java). Nekateri so se pogumno obrnili kar na sestro prednico deklinškega pensjonata, drugi pridejo k patru: „Pater, spovednik mi je naročil, naj pridem k vam pomoči iskat.“ Pater se spozna. „Saj vem, česa želiš, ženo ti naj pripomrem. Ali že poznaš kako deklet?“ „Ne pater, to je ravno, ko nobene ne poznam po imenu in nobene nisem videl.“ „Dobro pomagam ti, a poprej ti povem svoje pogoje: 1. Nobenega sestanka ne smeš z dekletom imeti, ne da bi kedo bil pričujoč. 2. Si ne smeta dati nobenega daru. 3. Dekleta ne smeš odvesti, predno ni napravila izkušnje. 4. Boš začel resno štediti in mi vsak mesec prinesel svoje prihranke.“ Mladenič slovesno obeta. Misijonar gre zdaj po fotografije deklet zadnjega razreda in jih mladeniču ponudi, ki jih gleda: „Kedo je tale?“ „Ta je že oddana.“ „In ta druga?“ „Tudi ta ni več prosta.“ „Ali so vse že oddane?“ Misijonar se nasmehne. „Ne, še ne. Glej, tu so štiri, ki so še proste, in ti dve menda tudi še; druge pušči pri miru!“ Zdaj začne izbirati, a ne bi prišel do sklepa, ko bi pater ne pomagal. Konečno se je odločil. Ali kaj zdaj? Bode ga li deklica hotela? „Ali smem zdaj z njo govoriti?“ „Počakaj, vprašati je treba prednico.“ „O pater, danes še se moram odpeljati, pa bi rad vedel, ali smem upati?“ „Počakaj trenotek.“ Misijonar hiti k prednici in ji poroča. Prednica mora seve deklico obvestiti, to se kmalu zgodi, in čez pet minut se bo vršil sestanek. Ženin gori veselja, ob enem ga obide strah: „Pater, kako pa naj deklico nagovorim? Kaj ji naj rečem?“ „To pride samoposebi, saj veš, čemu si prišel; a zdaj bo čas, idiva.“ „O pater, pojdite z menoj,

saj se sam ne upam.“ Sestra prednica pride: „Dekle bo kar tu.“ Mladi mož se trese: „Pater, ostanite tu!“ Dekle vstopi, ženin se ji prikloni, a ne spravi besede ven. „No, predstavita se,“ pravi pater, „in ti fant povei, čemu si prišel.“ „Zdaj si povesta imeni. Pater ju odvede h klopi in hoče oditi; ali deklet prositi: „Pater, ne hodite, sicer odidem še jaz.“ Pater ostane nekaj časa, potem pa odide po drugega ženina za drugo nevesto.

Skrbite za ptičice. Francoski poljedelski minister je nedavno rekel, da je varstvo ptic zadeva, ki v enaki meri zadene moralo, vzgojo, higijeno, ljudsko zdravje in veličino naroda. Ljudje naj se zavedajo človeškega dostojanstva, ki jim daje oblast nad naravo, a jim nalaga tudi dolžnosti proti naravi.

Kiselica zdravilo zoper raka. Povečini so naravne kisle vode radioaktivne, v njih je snov radium, o katerem vemo, da je zdravilo zoper raka. Zdravniki zdaj pravijo, da naj ljudje iz družin, v katerih je kedo obolel za rakom, pijejo tako kisló vodo, kar bi jih varovalo pred boleznijo.

Kako raste otrok. Ob rojstvu je približno vsak otrok 50 cm dolg in zraste tekom prvega leta za 20 cm. Ako bi ohranil novorojenček ta tempo svoje rasti do dovršenega sedemdesetega leta, bi dosegel višino 140 m. V resnici pa hitrost rasti že po prvem letu takoj pojema. Med prvim in drugim letom zraste otrok samo za 6 cm. Od tedaj dalje zraste vsako leto povprečno po podatkih raznih antropologov za 3 in pol cm. Od šestnajstega leta naprej raste človek še počasneje. Prvo leto po tem letu zraste za 3 cm, naslednje leto za 2 cm, nato za poldrug cm in v dvajsetem letu samo še za 1 cm. Od tu dalje zraste do 25 leta, ko rast navadno preneha, vsako leto še za pol cm. To pa velja v splošnem samo za moške. Pri ženskah doseže rast svoj višek v štirinajstem letu, s šestnajstim letom pa navadno že popolnoma preneha, dočim dosežejo svojo polno težo šele v dvajsetem letu. Dečki so od rojstva do enajstega leta bolj razviti kot deklice, od enajstega do sedemnajstega jih pa deklice prekose, medtem, ko se razmerje obeh od sedemnajstega leta dalje zopet preobrne. V času od novembra do aprila otroci ne rastejo mnogo, pa tudi na teži ne pridobijo dosti, dočim od aprila do junija najbolj rastejo, od julija do novembra pa pridobijo največ na teži. Tudi vsi deli telesa ne rastejo vedno enako hitro. Noge so na primer koncem tretjega leta še enkrat tako dolge, koncem dvanajstega pa trikrat. Tedaj ko človek neha rasti, ima noge petkrat daljše kot jih je imel pri svojem rojstvu.

Kovač Franc:

Nezakonska mati.

Ravno sem ob hudem mrazu okrog poldne prišel iz šole domov ter površno v časopisu pregledoval dnevne novice in nevoljen vrgel v peč ofert neke dunajske judovske tvrdke, katere agenta sem že pred tremi leti zavoljo usiljivosti vrgel iz sobe, a me še vsako leto pred božičnimi prazniki nadleguje z ponudbami o nekakšnem egiptovskem perilu, ko nekdo potrka na vrata.

Radoveden se ozrem v pričakovanju, kdo da pride. Vstopi mlada, osemnajstletna deklica, skoro še otrok, obraz podoben šolarici, ki zapušča šolske klopi — z majhnim, osemmesečnim otrokom na roki. Žrtev mladostne lahko mišljenosti in socialnih razmer, žrtev brezvestnega razuzdanca, satyra, bachanita v človeški podobi... Otrok se je igral z rudečim jabolkom.

Deklica obstoji sredi sobe in po pozdravu me gleda z velikimi, modrimi očmi. Vedel sem, po kaj je prišla, a ni vedela prav z besedo na dan. Le otrok se je igral z jabolkom naprej.

„Kaj pa bi rada?“ pretrgam molk.

„Saj veste, gospod, kako je. Nič mi noče plačati za otroka. Osem mesecev je že star, pa mi še prav ničesar ni dal, sploh ga sedaj ni bli-

zu. Sama ga ne morem prerediti in z otrokom grem težko kam v službo.“

Smilila se mi je. Njeni materi se je godilo ravno tako. Imela je kopo otrok, komaj so nekoliko odrasli, so morali iti služiti. In neizkušena mladost pade pohotnežem v roke... In hčeri se je v zorni mladosti pripetilo isto... In gorje se ponavlja od roda do roda.

Kaj bi rekel?

„Človek bi skoro verjel, da je res, kar pravi pregovor, da imajo ženske dolge lase in — —“

„Kaj moremo ženske zato, če nam Bog ni dal vse pameti?“ me hitro prekine, da osupel nad njeno prisostnostjo duha, nisem mogel dokončati stavka.

Ali naj jo obsojam? Ne! Saj tudi Kristus ni obsodil prešestnice. Pač pa je vreden zaničevanja in obsodbe zapeljivec, ki v svoji strasti brezsrčno tepta mladostni cvet in se igra z človeškim življenjem... Kakšen bo nekoč njegov odgovor, ko se brani dolžnosti skrbeti za otroka? Ni li tako ravnanje hujše, večje obsodbe vredno, kot tatvina in rop?

„Kaj pa varuh otrokov, oziroma tvoj prava?“

„Nič kaj. In on je šel sedaj stran od tukaj, da ga ne morem za kaj tirjati.“

„Brezvestno, nepošteno je gotovo tako ravnanje. Ali ima kaj denarja, ali more plačati?“

„Lahko, saj dosti zasluži, samo noče ne. Zato ga bom tožila. Če bi mi vi, gospod, naredili krstni list za otroka in podpisali ubožno spričevalo.“

Kateremu v enakem poklicu se še ni pripetil enak slučaj?

„Kar sem daj, pa bom. Le sedi!“ ji ponudim stol ob topli peči. Vsedel sem se k pisalni mizi, naredil krstni list in potrdil ubožno spričevalo.

Blagodejno je vplivala toplota, prihajajoča od peči na otroka, da je postal razposajen in se začel veselo nasmihati. Mahal je z ročicami okrog sebe, da mu je padlo jabolko na tla. Deklica mu ga pobere, a otrok ga vrže še dalje od sebe, da zleti sredi sobe in se od tam zakotali pod postelj.

„O ti sporni pob ti,“ ga kara deklica.

Otrok je postal živahen in da ga umiri, vzame iz žepa neko igračo in mu jo da v roke, a tudi to vrže kmalu na tla.

„Sedaj pa ne dobiš nič več.“

„Živ je tvoj otrok, bo kmalu shodil,“ pripomnim, ko sem spisal.

„Nikoli ne da pokoja, vedno hoče biti pokonci. Pa ga imam vseeno rada, saj je tako fleten pob.“

„Prav imaš, le skrbi zanj. Tu imaš, pa pojdi na sodnijo, naj ga le obsodijo, da ti plača. Pa pametna bodi za naprej! Saj vidiš, kako je na svetu. Če ogenj in slama skupaj prideta, vse skupaj zgori.“

„Hi-hi-hi.“

Ko je odšla, sem se nehote spomnil na Prešernovo „Nezakonsko mater“. In vzel sem njegove poezije in bral zopet:

Kaj pa je tebe treba biló,
dete ljubó, dete lepó,
meni mladi deklici,
neporočeni materi?!

14

Žagar

vešč dela na novi venecijanski žagi z električnim pogonom in sposoben tozadavnih mehaničnih popravil

se sprejmo takoj v službo.

Ponudbe naj se pošiljajo na naslov: **Franc Weber & Gregor Arnejc** v Rožeku (Rosegg).

Inserirajte v Koroškem Slovencu!